

Oikeustapauskokoelma

Asia C-448/17

EOS KSI Slovensko s.r.o.
vastaan
Ján Danko ja Margita Danková

(Krajský súd v Prešoven esittämä ennakkoratkaisupyyntö)

Ennakkoratkaisupyyntö – Kuluttajasopimukset – Direktiivi 93/13/ETY – Kohtuuttomat ehdot – 4 artiklan 2 kohta ja 5 artikla – Velvollisuus laatia ehdot selvästi ja ymmärrettävästi – 7 artikla – Henkilöiden tai järjestöjen, joilla on oikeutettu intressi suojella kuluttajia kohtuuttomien ehtojen käytöltä, oikeus saattaa asia tuomioistuimen käsiteltäväksi – Kansallinen lainsäädäntö, jonka mukaan kuluttajansuojajärjestön osallistuminen oikeudenkäyntiin väliintulijana riippuu kuluttajan suostumuksesta – Kulutusluotto – Direktiivi 87/102/ETY – 4 artiklan 2 kohta – Velvollisuus ilmoittaa todellinen vuosikorko kirjallisessa sopimuksessa – Sopimus, joka sisältää pelkästään todellisen vuosikoron matemaattisen laskentakaavan, johon ei ole liitetty laskutoimituksen edellyttämiä tietoja

Tiivistelmä – Unionin tuomioistuimen tuomio (kahdeksas jaosto) 20.9.2018

1. *Kuluttajansuoja – Kuluttajasopimusten kohtuuttomat ehdot – Direktiivi 93/13 – Keinot kohtuuttomien ehtojen käytön lopettamiseksi – Menettelyllinen itsemääräämisoikeus – Vastaavuusperiaate – Kansallista lainsäädäntöä, jonka mukaan kuluttajansuojajärjestön osallistuminen maksamismääräysmenettelyyn edellyttää, että kuluttaja on riitauttanut maksamismääräyksen, ei voida hyväksyä – Edellytys*

(Neuvoston direktiivi 93/13)

2. *Kuluttajansuoja – Kuluttajasopimusten kohtuuttomat ehdot – Direktiivi 93/13 – Maksamismääräysmenettely – Kansallinen lainsäädäntö, jossa edellytetään maksamismääräyksen antamisvaiheessa sopimuksen ehtojen kohtuuttomuuden valvontaa – Virkamiehen, jolla ei ole tuomarin asemaa, valtuuttaminen maksamismääräyksen antamiseen – Vaatimus vastustaa määräystä hyvin lyhyessä määräajassa – Vaatimusta, jonka mukaan kuluttajan on perusteltava vastustamisensa, ei voida hyväksyä – Edellytys*

(Neuvoston direktiivi 93/13)

3. *Kuluttajansuoja – Kuluttajasopimusten kohtuuttomat ehdot – Direktiivi 93/13 – Soveltamisala – Ehdot, joissa määritellään sopimuksen pääkohde tai jotka koskevat hintaa tai korvausta sekä vastineena toimitettavia palveluja ja tavaroita – Kulutusluoton kustannuksiin liittyvä ehto – Selkeästi ja ymmärrettävästi laadittu ehto – Arviointiperusteet – Korkokannan, todellisen vuosikoron ja sen laskemisen edellyttämien tietojen ilmoittamatta jättäminen – Ratkaiseva tekijä kansallisen tuomioistuimen arvioinnissa*

(Neuvoston direktiivin 93/13 4 artiklan 2 kohta)

1. Kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista 5.4.1993 annettua neuvoston direktiiviä 93/13/ETY, luettuna yhdessä vastaavuusperiaatteen kanssa, on tulkittava siten, että se on esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jossa ei anneta kuluttajansuojajärjestölle mahdollisuutta osallistua väliintulijana kuluttajan etua ajaakseen yksittäistä kuluttajaa koskevaan maksamismääräysmenettelyyn ja vastustaa tällaista määräystä, kun mainittu kuluttaja ei ole riitauttanut sitä, jos mainitussa lainsäädännössä asetetaan kuluttajansuojajärjestöjen väliintulolle unionin oikeuden soveltamisalaan kuuluvissa asioissa tosiasiallisesti epäedullisempia edellytyksiä kuin ne edellytykset, joita sovelletaan yksinomaan kansallisen oikeuden alaan kuuluvissa riita-asioissa, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tutkittava.

(ks. 43 kohta ja tuomiolauselman 1 kohta)

2. Direktiiviä 93/13 on tulkittava siten, että se on esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jossa säädetään kuluttajaa koskevan maksamismääräyksen antamisvaiheessa elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välillä tehdyn sopimuksen kohtuuttomien ehtojen tarkastamisesta ja yhtäältä annetaan tuomioistuimen hallinnolliselle virkamiehelle, jolla ei ole tuomarin asemaa, toimivalta antaa maksamismääräys, ja toisaalta säädetään 15 päivän määräajasta määräyksen vastustamiselle ja vaaditaan, että vastustaminen perustellaan aineellisesti, jos tällaisesta viran puolesta tehtävästä tarkastuksesta ei ole säädetty mainitun määräyksen täytäntöönpanovaiheessa, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tarkastettava.

Se seikka, että kansallisessa lainsäädännössä annetaan toimivalta antaa maksamismääräyksiä virkamiehelle, jolla ei ole tuomarin asemaa, ei vaaranna direktiivin 93/13 tehokkaan vaikutuksen säilyttämistä, jos siinä säädetään, että tuomari tarkastaa maksamismääräyksen täytäntöönpanovaiheessa tai jos määräystä on vastustettu, ettei kyseiseen sopimukseen sisälly kohtuuttomia ehtoja.

Kuten tuomion 46 kohdassa on muistutettu, tällainen valvonta pelkäästään vastustamisvaiheessa voi säilyttää direktiivin 93/13 tehokkaan vaikutuksen vain, jos kuluttajat eivät pidättäydy tällaisesta vastustamisesta.

Pääasiassa kyseessä olevassa kansallisessa lainsäädännössä säädetään kuitenkin vain 15 päivän määräajasta, jonka kuluessa kuluttaja voi vastustaa maksamismääräystä, ja siinä vaaditaan lisäksi, että kuluttaja perustelee vastustamisensa aineellisesti.

Näin ollen tällainen lainsäädäntö aiheuttaa huomattavan vaaran siitä, ettei kyseinen kuluttaja vastusta määräystä ja ettei tuomari tämän vuoksi voi valvoa viran puolesta sitä, ettei kyseinen sopimus sisällä kohtuuttomia ehtoja.

(ks. 50–54 kohta ja tuomiolauselman 2 kohta)

3. Direktiivin 93/13 4 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että jos kulutusluottosopimuksessa yhtäältä ei mainita todellista vuosikorkoa ja se sisältää vain todellisen vuosikoron matemaattisen laskentakaavan, johon ei ole liitetty laskutoimituksen edellyttämiä tietoja, ja toisaalta ei ilmoiteta korkokantaa, tämä seikka on ratkaiseva tekijä, kun kansallinen tuomioistuin arvioi, onko mainitun sopimuksen luottokustannuksia koskeva ehto laadittu selkeästi ja ymmärrettävästi kyseisessä säännöksessä tarkoitetulla tavalla.

Näin ollen se, että luottosopimuksessa ei mainita todellista vuosikorkoa, voi olla ratkaiseva tekijä, kun kyseinen kansallinen tuomioistuin arvioi, onko luotosta aiheutuvia kustannuksia koskeva tämän sopimuksen ehto laadittu direktiivin 93/13 4 artiklassa tarkoitetulla tavalla selkeästi ja ymmärrettävästi. Jos näin ei ole, kyseinen kansallinen tuomioistuin voi arvioida tällaisen sopimusehdon kohtuuttomuutta tämän direktiivin 3 artiklassa tarkoitetulla tavalla (ks. vastaavasti määräys 16.11.2010, Pohoťovost, C-76/10, EU:C:2010:685, 71 ja 72 kohta).

On lisättävä, että tilanteeseen, jossa todellista vuosikorkoa ei ilmoiteta luottosopimuksessa, on rinnastettava tilanne, jossa kyseinen sopimus sisältää pääasiassa kyseessä olevalla tavalla vain todellisen vuosikoron matemaattisen laskentakaavan, johon ei ole liitetty laskutoimituksen edellyttämiä tietoja.

Tällaisessa tilanteessa kuluttajan ei voida katsoa olevan täysin tietoinen sopimuksen täytäntöönpanoehtoista sen allekirjoittamishetkellä eikä näin ollen kaikista seikoista, jotka voivat vaikuttaa hänen sitoumuksensa laajuuteen.

(ks. 65–68 kohta ja tuomiolauselman 3 kohta)